A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (ötödik tanács)

2022. március 24.*

„Előzetes döntéshozatal – (EU) 2015/848 rendelet – Fizetésképtelenségi eljárás – A 3. cikk (1) bekezdése – Joghatóság – A fizetésképtelenségi főeljárás megindítása iránti kérelem benyújtását követően az adós fő érdekeltségei központjának valamely másik tagállam területére való áthelyezése”

A C-723/20. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Bundesgerichtshof (szövetségi legfelsőbb bíróság, Németország) a Bírósághoz 2020. december 29-én érkezett, 2020. december 17-i határozatával terjesztett elő

a **Galapagos BidCo. Sàrl**

és

**DE**, a Galapagos SA felszámolójaként eljárva,

a **Hauck Aufhäuser Fund Services SA**,

a **Prime Capital SA**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (ötödik tanács),

tagjai: E. Regan tanácselnök, I. Jarukaitis (előadó), M. Ilešič, D. Gratsias és Csehi Z. bírák,

főtanácsnok: J. Richard de la Tour,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a Galapagos BidCo. Sàrl képviseletében W. Nassall Rechtsanwalt,

– a Galapagos SA felszámolójaként eljáró DE képviseletében C. van de Sande Rechtsanwalt,

* Az eljárás nyelve: német.

– a Hauck Aufhäuser Fund Services SA és a Prime Capital SA képviseletében R. Hall Rechtsanwalt,

– a német kormány képviseletében J. Möller, M. Hellmann és U. Bartl, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében S. Grünheid és S. Noë, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

## Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a fizetésképtelenségi eljárásról szóló, 2015. május 20-i (EU) 2015/848 európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2015. L 141., 19. o.; helyesbítés: HL 2016. L 349., 40. o.) 3. cikke (1) bekezdésének az értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet a Galapagos BidCo. Sàrl és a Galapagos SA felszámolójaként eljáró DE, a Hauck Aufhäuser Fund Services SA, valamint a Prime Capital SA között a Galapagosszal szemben való fizetésképtelenségi eljárás Németországban történő megindítása iránt előterjesztett kérelem tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő.

## Jogi háttér

### *Az uniós jog*

#### *A kilépéséről szóló megállapodás*

3 A Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságának az Európai Unióból és az Európai Atomenergia-közösségből történő kilépéséről szóló megállapodás (HL 2020. L 29., 7. o.; a továbbiakban: kilépési megállapodás) 67. cikkének (3) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„[Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságban], valamint a tagállamokban az Egyesült Királyságot érintő helyzetekben az alábbi rendelkezések a következőképpen alkalmazandók:

[…]

c) [a 2015/848 rendelet] alkalmazandó a fizetésképtelenségi eljárásokra és az említett rendelet 6. cikkének (1) bekezdésében említett intézkedésekre, feltéve, hogy a főeljárást az átmeneti időszak vége előtt indították meg;

[…]”

4 A kilépési megállapodás 126. cikke a következőket írja elő:

„Rendelkezésre áll egy átmeneti vagy végrehajtási időszak, amely e megállapodás hatálybalépésének napján kezdődik és 2020. december 31-én ér véget.”

*Az 1346/2000/EK rendelet*

5 A fizetésképtelenségi eljárásról szóló, 2000. május 29-i tanácsi rendelet (HL 2000. L 160., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 1. kötet, 191. o.; helyesbítés: HL 2006. L 234., 43. o.), amelyet a 2015/848 rendelet helyezett hatályon kívül, a 3. cikkének (1) bekezdésében előírta:

„A fizetésképtelenségi eljárás megindítására azon tagállam bíróságai rendelkeznek joghatósággal, amelynek területén az adós fő érdekeltségei találhatók [helyesen: az adós fő érdekeltségeinek központja található]. Társaság vagy jogi személy esetén az ellenkező bizonyításáig a létesítő okirat szerinti székhelyet kell a fő érdekeltségek központjának tekinteni.”

*A 2015/848 rendelet*

6 A 2015/848 rendelet (1), (3), (5), (8), (23), (27), (29), (33) és (65) preambulumbekezdése a következőket mondja ki:

„(1) A[z Európai] Bizottság 2012. december 12-én jelentést fogadott el a[z 1346/2000] rendelet alkalmazásáról. A jelentés megállapította, hogy a rendelet általánosságban megfelelően betölti a rendeltetését, ám bizonyos rendelkezéseinek alkalmazásán javítani lenne szükséges annak érdekében, hogy erősödjön a határokon átnyúló fizetésképtelenségi eljárások hatékonysága. Mivel az említett rendeletet több alkalommal módosították és további módosítására van szükség, az áttekinthetőség érdekében célszerű azt átdolgozni.

[…]

(3) A belső piac megfelelő működése megkívánja a határokon átnyúló fizetésképtelenségi eljárások megfelelő és hatékony működését. […]

[…]

(5) A belső piac megfelelő működéséhez szükséges az olyan körülményeket elkerülni, amelyek arra ösztönzik a feleket, hogy kedvezőbb jogi helyzet elérése érdekében a vagyonukat vagy a bírósági eljárást egyik tagállamból a másikba helyezzék a hitelezők összességének a hátrányára (ún. »forum shopping«).

[…]

(8) A határokon átnyúló fizetésképtelenségi eljárások hatékonyságának és eredményességének javítása érdekében szükséges és indokolt, hogy e területen a joghatóságra és az elismerésre, valamint az alkalmazandó jogra vonatkozó rendelkezéseket egy olyan uniós eszköz tartalmazza, amely a tagállamokban kötelező és közvetlenül alkalmazandó.

[…]

(23) E rendelet lehetővé teszi, hogy abban a tagállamban indítsák meg a fizetésképtelenségi főeljárást, ahol az adós fő érdekeltségeinek központja található. Ezeknek az eljárásoknak egyetemes hatályuk van, és céljuk az adós teljes vagyonának felölelése. […]

[…]

(27) A fizetésképtelenségi eljárás megindítása előtt az eljáró bíróságnak hivatalból meg kell vizsgálnia, hogy az adós fő érdekeltségeinek központja vagy az adós telephelye valóban a bíróság joghatósági területén helyezkedik-e el.

[…]

(29 E rendeletnek több olyan biztosítékot kell tartalmaznia, amely megakadályozza annak lehetősségét, hogy az igazságszolgáltatási fórum megválasztására (forum shopping) csalás vagy visszaélésszerű magatartás útján kerüljön sor.

[…]

(33) Amennyiben az a bíróság, amelyhez a fizetésképtelenségi eljárás megindítása iránti kérelmet benyújtották, azt állapítja meg, hogy a fő érdekeltségek központja nem a joghatósága területén van, nem indíthat fizetésképtelenségi főeljárást.

[…]

(65) E rendeletnek rendelkeznie kell a hatálya alá tartozó fizetésképtelenségi eljárások megindítására, lefolytatására és befejezésére vonatkozó határozatok, továbbá a közvetlenül az ilyen fizetésképtelenségi eljárásokkal kapcsolatban hozott határozatok azonnali elismeréséről. Az automatikus elismerés ezért azt jelenti, hogy az eljárás megindításának helye szerinti tagállam joga értelmében az eljáráshoz fűződő hatások az összes többi tagállamra kiterjednek. A tagállamok bíróságai által hozott határozatok elismerésének a kölcsönös bizalom elvén kell alapulnia. Az el nem ismerés okait ennek érdekében a szükséges minimumra kell csökkenteni. Ennek alapján kell megoldani minden egyéb olyan vitát, amelyben két tagállam bírósága egyaránt illetékesnek tartja magát a fizetésképtelenségi főeljárás megindítására. Az eljárást elsőként megindító bíróság határozatát a többi tagállamnak el kell ismernie, és a bírósági határozatot az említett tagállamok nem vizsgálhatják felül.”

7 E rendelet 2. cikkének 7. pontja szerint e rendelet alkalmazásában a „fizetésképtelenségi eljárást megindító határozat” olyan határozat, amely magában foglalja bármely bíróság fizetésképtelenségi eljárás megindításáról vagy ilyen eljárás megindításának jóváhagyásáról szóló határozatát, és a bíróságnak a fizetésképtelenségi szakértő kijelöléséről szóló határozatát.

8 Az említett rendelet „Nemzetközi joghatóság” címet viselő 3. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) „A fizetésképtelenségi eljárás (»fizetésképtelenségi főeljárás«) megindítására azon tagállam bíróságai rendelkeznek joghatósággal, amelynek területén az adós fő érdekeltségeinek központja található. A fő érdekeltségek központja az a hely, ahol az adós érdekeltségeinek kezelését rendszeresen végzi, és ez harmadik személy részéről megállapítható.

Gazdasági társaság vagy jogi személy esetén az ellenkező bizonyításáig a bejegyzett székhelyet kell vélelmezni a fő érdekeltségek központjának. […]

(2) Ha az adós fő érdekeltségeinek központja egy tagállam területén helyezkedik el, egy másik tagállam bírósága csak akkor rendelkezik joghatósággal az adós elleni fizetésképtelenségi eljárás megindítására, ha az adós telephellyel rendelkezik a másik tagállam területén belül is. Ennek az eljárásnak a hatásai az adós utóbbi tagállam területén található vagyontárgyaira korlátozódnak.

(3) Ha a fizetésképtelenségi eljárást az (1) bekezdés szerint indították, bármilyen utóbb indítandó eljárás a (2) bekezdés alapján csak másodlagos fizetésképtelenségi eljárás lehet.

[…]”

9 Ugyanezen rendeletnek „A joghatóság vizsgálata” címet viselő 4. cikke az (1) bekezdésében előírja:

„A bíróságnak, amelyhez a fizetésképtelenségi eljárás megindítása iránti kérelmet benyújtották, hivatalból meg kell vizsgálnia, hogy rendelkezik-e a 3. cikk értelmében joghatósággal. A fizetésképtelenségi eljárás megindításáról szóló határozatában a bíróságnak nevesítenie kell joghatósága alapját és különösen azt, hogy a joghatósága a 3. cikk (1) vagy a (2) bekezdésén alapul-e.”

10 A 2015/848 rendelet 19. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A 3. cikk alapján joghatósággal rendelkező tagállam bírósága által hozott, fizetésképtelenségi eljárást megindító határozatot az összes többi tagállamban attól kezdve kell elismerni, hogy az hatályossá válik az eljárás megindításának helye szerinti államban.”

## Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

11 A Galapagos a létesítő okirata szerint Luxemburgban székhellyel rendelkező holdingtársaság. 2019 júniusában úgy határozott, hogy központi ügyvezetésének helyét Farehamba (Egyesült Királyság) teszi át. A társaság 2019. június 13-án kinevezett vezető tisztségviselői 2019. augusztus 22-én fizetésképtelenségi eljárás megindítását kérték a High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division (Business and Property Courts, Insolvency and Companies list) (felsőbíróság [Anglia és Wales], kancelláriai kollégium [kereskedelmi és tulajdonjogi bíróságok, fizetésképtelenségi és cégjegyzék], Egyesült Királyság; a továbbiakban: High Court) előtt. Az ezt követő napon azonban hitelezők egy csoportjának – akik a társaság részvényein létesített zálogjoggal rendelkeztek – a kezdeményezésére visszahívták e vezető tisztségviselőket, és a helyükre új vezető tisztségviselőt jelöltek ki. Ez utóbbi Düsseldorfban (Németország) nyitott irodát a Galapagos számára, és utasítást adott az utóbbit képviselő ügyvédeknek a fizetésképtelenségi eljárás megindítása iránti kérelem visszavonására. E kérelem visszavonására azonban nem került sor, mivel hitelezők egy csoportja csatlakozott e kérelemhez. A High Court e kérelmet 2020. december 17-én, az előzetes döntéshozatal iránti kérelem benyújtásának időpontjában még nem bírálta el.

12 2019. augusztus 23-án a Galapagos egy másik, fizetésképtelenségi eljárás megindítása iránti kérelmet nyújtott be az Amtsgericht Düsseldorfhoz (düsseldorfi helyi bíróság, Németország), amely az ugyanezen a napon hozott végzésével DE-t ideiglenes vagyonfelügyelőnek jelölte ki, és biztosítási intézkedéseket rendelt el. 2019. szeptember 6-án azonban e bíróság, amelyhez a hitelezők azonnali fellebbezést nyújtottak be, visszavonta végzését, és arra hivatkozással, hogy nem rendelkezik joghatósággal, mint elfogadhatatlant elutasította a Galapagos kérelmét.

13 2019. szeptember 6-án a Hauck Aufhäuser Fund Services és a Prime Capital, a Galapagos két másik hitelező társasága újabb fizetésképtelenségi eljárás megindítása iránti kérelmet nyújtott be az Amtsgericht Düsseldorfhoz (düsseldorfi helyi bíróság). 2019. szeptember 9-i végzésével e bíróság ismét ideiglenes vagyonfelügyelőnek jelölte ki DE-t, és ideiglenes intézkedéseket rendelt el, megállapítva, hogy a Galapagos fő érdekeltségeinek központja e kérelem benyújtásakor Düsseldorfban volt.

14 A Galapagos Bidco., amely leányvállalata, egyben pedig hitelezője is a Galapagosnak, ez utóbbi minőségében azonnali fellebbezéssel fordult a Landgericht Düsseldorfhoz (düsseldorfi területi bíróság, Németország) a 2019. szeptember 9-i végzés hatályon kívül helyezése iránt, arra hivatkozva, hogy az Amtsgericht Düsseldorf (düsseldorfi helyi bíróság) nem rendelkezik joghatósággal, mivel a Galapagos központi ügyvezetését 2019 júniusában Farehamba helyezték át. Mivel e keresetet a 2019. október 30-i végzéssel elutasították, a Galapagos BidCo. a kérdést előterjesztő bírósághoz, a Bundesgerichtshofhoz (szövetségi legfelsőbb bíróság, Németország) fordult.

15 E bíróság kifejti, hogy a fellebbviteli bíróság úgy ítélte meg, hogy az Amtsgericht Düsseldorf (düsseldorfi helyi bíróság) megalapozottan ismerte el a joghatóságát annak megállapításával, hogy a Galapagos fő érdekeltségeinek központja 2019. szeptember 9-én Németországban volt. E fellebbviteli bíróság ezenkívül úgy ítélte meg, hogy a High Courthoz benyújtott, fizetésképtelenségi eljárás megindítása iránti kérelem nem képezte akadályát e joghatóságnak, mivel az az elv, amely szerint a bíróság joghatósága nem zárható ki arra tekintettel, hogy a kérelem és a fizetésképtelenségi eljárás megindítása között a fő érdekeltségek központját valamely másik tagállamban helyezik át, álláspontja szerint csak az eredetileg eljáró bíróság joghatóságának fenntartását érinti, és egyáltalán nem befolyásolja a későbbiekben eljáró más bíróságok joghatóságát.

16 A kérdést előterjesztő bíróság szerint az előtte folyamatban lévő fellebbezés kimenetele a 2015/848 irányelv 3. cikke (1) bekezdésének értelmezésétől függ. Ugyanis, először is, álláspontja szerint a fellebbviteli bíróság tévesen alkalmazta a jogot, amikor úgy ítélte meg, hogy a Galapagos fő érdekeltségeinek központja abban az esetben található Németországban, ha e rendelet 3. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azon társaságot, amelynek létesítő okirat szerinti székhelye valamely első tagállamban van, úgy kell tekinteni, hogy amikor e társaság a központi ügyvezetését valamely harmadik tagállamból valamely második tagállamba helyezi át, miközben e harmadik tagállamban korábban fizetésképtelenségi eljárás megindítása iránti kérelmet terjesztettek elő, és e kérelmet még nem bírálták el, a fő érdekeltségeinek központja nem ezen második tagállamban van, amelynek területén a központi ügyvezetése található.

17 E tekintetben rámutat arra, hogy a 2015/848 rendelet 3. cikke (1) bekezdése első albekezdésének második mondata kimondja, hogy a fő érdekeltségek központja az a hely, ahol az adós érdekeltségeinek kezelését rendszeresen végzi, és ez harmadik személy részéről megállapítható. Megjegyzi, hogy a Bíróság az 1346/2000 rendeletre vonatkozó ítélkezési gyakorlatában megállapította, hogy az érintett társaság azonosítható központi ügyintézésének helyét kell alapul venni. Ennélfogva úgy véli, hogy helyben kell hagyni a fellebbviteli bíróság azon megállapítását, amely szerint a Galapagos fő érdekeltségeinek központja 2019. szeptember elején Németországban volt.

18 A kérdést előterjesztő bíróság ugyanakkor arra keresi a választ, hogy az 1346/2000 rendeletnek a 2015/848 rendelettel való átdolgozását követően az adós társaság fő érdekeltségei központjának meghatározása során és az előtte folyamatban lévő jogvita körülményei között felmerülő

visszaélésszerű magatartás megelőzése érdekében különös követelményeket kell-e előírni ahhoz, hogy a fő érdekeltségek központjának valamely másik tagállamba történő áthelyezése olyan szempontnak minősüljön, amelyet figyelembe kell venni.

19 Másodszor, a fellebbviteli bíróság a kérdést előterjesztő bíróság szerint tévesen alkalmazta a jogot, amikor megállapította, hogy a német bíróságok joghatósága abból ered, hogy a Galapagos fő érdekeltségeinek központja 2019 szeptemberében abban az esetben volt Németország területén, ha a 2015/848 rendelet 3. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy egyrészt azon tagállam bíróságai, amelynek területén a fizetésképtelenségi eljárás megindítása iránti kérelem benyújtásakor az adós fő érdekeltségeinek központja van, továbbra is joghatósággal rendelkeznek ezen eljárás megindítására, amennyiben az adós e kérelem benyújtását követően, de az említett eljárás megindítása előtt valamely másik tagállam területére helyezi át fő érdekeltségeinek központját, másrészt pedig valamely tagállam eredetileg eljáró bíróságainak ezen joghatósága fenntartása kizárja valamely másik tagállam bíróságainak a fizetésképtelenségi főeljárás megindítása iránti további kérelmek elbírálására vonatkozó joghatóságát.

20 E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság mindenekelőtt megjegyzi, hogy a Bíróság a 2006. január 17-i Staubitz-Schreiber ítéletben (C-1/04, EU:C:2006:39) úgy értelmezte az 1346/2000 rendelet 3. cikkének (1) bekezdését, hogy azon tagállam bírósága, amelynek területén az adós fő érdekeltségeinek központja a fizetésképtelenségi eljárás megindítása iránti kérelemnek az adós által történő benyújtásakor volt, továbbra is joghatósággal rendelkezik a fizetésképtelenségi eljárás megindítására abban az esetben, ha az adós e kérelem benyújtását követően, de az eljárás megindítása előtt fő érdekeltségeinek központját valamely másik tagállam területére helyezi át. A kérdést előterjesztő bíróságban ugyanakkor arra keresi a választ, hogy e rendeletnek a 2015/848 rendelettel történt átdolgozására tekintettel releváns-e még ez az ítélkezési gyakorlat.

21 Ezt követően a kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy a 2015/848 rendeletből és a Bíróság ítélkezési gyakorlatából kitűnik, hogy egyetlen fizetésképtelenségi főeljárás indítható, és az ilyen eljárást megindító határozat valamennyi tagállamot köti, ily módon az e rendelet 3. cikkének (1) bekezdése szerinti joghatóság kizárólagos joghatóságnak tekintendő. Márpedig e bíróság szerint, ha az eredetileg eljáró bíróság joghatóságának fenntartása nem zárná ki valamely másik tagállam bíróságainak a fizetésképtelenségi eljárás megindítása iránti további kérelmek elbírálására vonatkozó joghatóságát, az ilyen, később eljáró bíróság olyan határozattal indíthatná meg a fizetésképtelenségi főeljárást, amely kötné az eredetileg eljáró bíróságot, így ez utóbbi már nem indíthatna fizetésképtelenségi főeljárást, ami megfoszthatná hatékony érvényesülésétől a 2015/848 rendelet 3. cikkéből és a Bíróság ítélkezési gyakorlatából következő kizárólagos joghatóság fenntartását.

22 Végül a kérdést előterjesztő bíróság rámutat arra, hogy az elé terjesztett kereset keretében abból az elvből kell kiindulnia, hogy a fizetésképtelenségi eljárás megindítása iránti kérelemnek a High Courthoz való benyújtása időpontjában az Egyesült Királyság bíróságainak a fizetésképtelenségi főeljárás megindítására vonatkozó joghatósága a 2015/848 rendelet 3. cikkének (1) bekezdésén alapult, mivel az e kereset alapjául szolgáló tényállás szerint a Galapagos fő érdekeltségeinek központja ezen időpontban az Egyesült Királyságban volt.

23 E körülmények között a Bundesgerichtshof (szövetségi legfelsőbb bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Úgy kell-e értelmezni [a 2015/848] rendelet 3. cikkének (1) bekezdését, hogy a valamely tagállamban létesítő okirat szerinti székhellyel rendelkező adós társaság fő érdekeltségeinek központja nem a központi ügyintézési helye szerinti második tagállamban található, ahogyan azt objektív és harmadik személyek részéről megállapítható körülmények alátámasztják, ha az alapügyben szereplőhöz hasonló körülmények között az adós társaság a központi ügyintézési helyét harmadik tagállamból a második tagállamba helyezte át, miközben a harmadik tagállamban vagyona tekintetében fizetésképtelenségi főeljárás megindítására irányuló olyan kérelmet nyújtottak be, amelyet még nem bíráltak el?

2) Az első kérdésre adott nemleges válasz esetén: Úgy kell-e értelmezni a [a 2015/848] rendelet 3. cikkének (1) bekezdését,
   a) hogy azon tagállam bíróságai, amelynek területén a fizetésképtelenségi eljárás megindítása iránti kérelem benyújtásakor az adós fő érdekeltségeinek központja található, ezen eljárás megindítása tekintetében továbbra is joghatósággal rendelkeznek, ha az adós fő érdekeltségeinek központját a kérelem benyújtását követően, azonban a fizetésképtelenségi eljárás megindításáról szóló határozat meghozatala előtt egy másik tagállam területére helyezi át, és
   b) hogy valamely tagállam bíróságainak ezen fenntartott joghatósága kizárja egy másik tagállam bíróságainak a fizetésképtelenségi főeljárás megindítása iránti olyan további kérelmek elbírálására vonatkozó joghatóságát, amelyek az adós fő érdekeltségei központjának más tagállamba való áthelyezését követően e másik tagállam bíróságához érkeztek?”

## Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

### *A második kérdés*

24 Második kérdésével, amelyet elsőként kell megvizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy úgy kell-e értelmezni a 2015/848 rendelet 3. cikkének (1) bekezdését, hogy a fizetésképtelenségi főeljárás megindítása iránti kérelmet elbíráló tagállami bíróság továbbra is kizárólagos joghatósággal rendelkezik az ilyen eljárás megindítására, ha az adós e kérelem benyújtását követően, de azt megelőzően, hogy e bíróság ezen kérelmet elbírálta volna, fő érdekeltségeinek központját valamely másik tagállamba helyezi át.

25 Elöljáróban meg kell állapítani, hogy a Bíróságot nem kérdezték arról, hogy a 2015/848 rendelet 3. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben hogyan kell minősíteni az adós fő érdekeltségei központjának a fizetésképtelenségi eljárás megindítása iránti első kérelem benyújtását megelőzően történő olyan áthelyezését, amelyre e benyújtáshoz közeli időpontban került sor, illetve hogy mindez milyen következményekkel jár. A kérdést előterjesztő bíróság ugyanis a jelen ítélet 22. pontjában kifejtetteknek megfelelően megállapította, hogy eljárási okokból lényegében abból az elvből kell kiindulnia, hogy a Galapagosra vonatkozó fizetésképtelenségi eljárás megindítása iránti kérelemnek a High Courthoz való benyújtása időpontjában e központ az Egyesült Királyságban volt.

26 Mivel a kérdést előterjesztő bíróság e kérdés keretében konkrétabban arra vár választ, hogy a Bíróságnak az 1346/2000 rendelet 3. cikke (1) bekezdése értelmezésére vonatkozó ítélkezési gyakorlata és különösen a Bíróság által a 2006. január 17-i Staubitz-Schreiber ítéletben (C-1/04, EU:C:2006:39) e rendeletre vonatkozóan adott értelmezés releváns-e a 2015/848 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének értelmezése szempontjából, annak megállapításával kell kezdeni, hogy – amint az e rendelet (1) preambulumbekezdéséből kitűnik – e rendelet a többször módosított 1346/2000 rendelet átdolgozása. Márpedig egyrészt az utóbbi rendelethez hasonlóan a 2015/848 rendelet, amint az a (8) preambulumbekezdéséből kitűnik, többek között a határokon átnyúló fizetésképtelenségi eljárások hatékonyságának és eredményességének javítására irányul azáltal, hogy e területen a joghatóságra és az elismerésre, valamint az alkalmazandó jogra vonatkozó rendelkezéseket egy olyan uniós eszköz tartalmazza, amely a tagállamokban kötelező és közvetlenül alkalmazandó.

27 Ezen túlmenően az 1346/2000 rendelethez hasonlóan a 2015/848 rendelet is azt a – többek között az (5) preambulumbekezdésben rögzített – célt szolgálja, hogy a belső piac megfelelő működéséhez szükséges az olyan körülményeket elkerülni, amelyek arra ösztönzik a feleket, hogy kedvezőbb jogi helyzet elérése érdekében a vagyonukat vagy a bírósági eljárást egyik tagállamból a másikba helyezzék a hitelezők összességének a hátrányára (ún. *forum shopping*). Ennek érdekében – amint az a (29) preambulumbekezdéséből kitűnik – különösen olyan biztosítékok előírására irányul, amelyek megakadályozzák annak lehetőségét, hogy az igazságszolgáltatási fórum megválasztására csalás vagy visszaélésszerű magatartás útján kerüljön sor.

28 Másrészt a 2015/848 rendelet 3. cikkének (1) bekezdése az 1346/2000 rendelet 3. cikkének (1) bekezdéséhez hasonlóan előírja, hogy a fizetésképtelenségi eljárás megindítására azon tagállam bíróságai rendelkeznek joghatósággal, amelynek területén az adós fő érdekeltségeinek központja található.

29 Következésképpen a Bíróságnak az 1346/2000 rendelet által a joghatóság területén megállapított szabályok értelmezésére vonatkozó ítélkezési gyakorlata továbbra is releváns a 2015/848 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének értelmezése szempontjából (lásd ebben az értelemben: 2020. július 16-i Novo Banco SA ítélet, C-253/19, EU:C:2020:585, 20. pont).

30 Ennélfogva meg kell állapítani, hogy a 2015/848 rendelet 3. cikkének (1) bekezdése a fizetésképtelenségi főeljárás megindítása tekintetében kizárólagos joghatóságot biztosít azon tagállam bíróságainak, amelynek területén az adós fő érdekeltségeinek központja található (lásd analógia útján: 2011. december 15-i Rastelli Davide és C. ítélet, C-191/10, EU:C:2011:838, 27. pont; 2018. november 14-i Wiemer & Trachte ítélet, C-296/17, EU:C:2018:902, 23. pont).

31 Ezenkívül, amint arra a kérdést előterjesztő bíróság rámutat, a Bíróság a 2006. január 17-i Staubitz-Schreiber ítéletben (C-1/04, EU:C:2006:39) megállapította, hogy abban az esetben, ha az adós a kérelem benyújtását követően, de az eljárás megindítása előtt fő érdekeltségeinek központját másik tagállam területére helyezi át, továbbra is annak a tagállamnak a bírósága rendelkezik joghatósággal a fizetésképtelenségi eljárás megindítására, amelynek területén az említett adós fő érdekeltségeinek központja található abban az időpontban, amikor ez utóbbi a fizetésképtelenségi eljárás megindítása iránti kérelmet benyújtja.

32 E tekintetben a Bíróság ezen ítélet 25. pontjában többek között emlékeztetett az 1346/2000 rendelet azon céljára, amely megegyezik a 2015/848 rendelet által továbbra is követett céllal, amely az olyan körülmények elkerülésére irányul, amelyek arra ösztönzik a feleket, hogy kedvezőbb jogi helyzet elérése érdekében a vagyonukat vagy a bírósági eljárást egyik tagállamból

a másikba helyezzék át, és megállapította, hogy ez a cél nem valósulna meg, ha az adós az eljárás megindítása iránti kérelem benyújtását követően, de az eljárást megindító határozat meghozatala előtt valamely másik tagállamba helyezhetné át fő érdekeltségeinek központját, és így meghatározhatná a joghatósággal rendelkező bíróságot, valamint az alkalmazandó jogot. A Bíróság az említett ítélet 26. pontjában megjegyezte, hogy a hatáskör ilyen átszállása ellentétes lenne a jelenleg a 2015/848 rendelet (3) és (8) preambulumbekezdésében rögzített, a hatékony működésre és a több államra kiterjedő fizetésképtelenségi eljárások hatékonyságának és eredményességének javítására vonatkozó célokkal is, mivel arra kényszerítené a hitelezőket, hogy folyamatosan azon a helyen indítsanak eljárást az adósaik ellen, amelyet azok többé-kevésbé a legjobbnak ítéltek meg a végleges letelepedésre, valamint azzal a veszéllyel járna, hogy a gyakorlatban az eljárás elhúzódását eredményezné.

33 Azon kérdést illetően, hogy valamely tagállam eredetileg eljáró bírósága joghatóságának fenntartása azzal a következménnyel jár-e, hogy kizárja valamely másik tagállam bíróságainak a fizetésképtelenségi főeljárás megindítása iránti további kérelmek elbírálására vonatkozó joghatóságát, mindenekelőtt meg kell állapítani, hogy a 2015/848 rendelet 3. cikkéből kitűnik, hogy egyetlen főeljárás indítható, és hogy az minden olyan tagállamban hatályossá válik, amelyben e rendelet alkalmazandó (lásd analógia útján: 2006. május 2-i Eurofood IFSC ítélet, C-341/04, EU:C:2006:281, 52. pont).

34 Továbbá a 2015/848 rendeletnek a (27) preambulumbekezdésével összefüggésben értelmezett 4. cikke (1) bekezdése értelmében a fizetésképtelenségi főeljárás megindítása iránti kérelmet elbíráló tagállami bíróság feladata annak hivatalból történő vizsgálata, hogy rendelkezik-e joghatósággal, és ezzel összefüggésben meg kell vizsgálnia, hogy az adós fő érdekeltségeinek központja e rendelet 3. cikke értelmében e tagállamban található-e (lásd analógia útján: 2006. május 2-i Eurofood IFSC ítélet, C-341/04, EU:C:2006:281, 41. pont). Másfelől e rendelet (33) preambulumbekezdése kimondja, hogy amennyiben az ilyen kérelem tárgyában eljáró bíróság azt állapítja meg, hogy a fő érdekeltségek központja nem a joghatósága területén van, nem indíthat fizetésképtelenségi főeljárást.

35 Végül a 2015/848 rendelet 19. cikkének (1) bekezdése értelmében az e rendelet 3. cikke alapján joghatósággal rendelkező tagállam bírósága által hozott, fizetésképtelenségi eljárást megindító határozatot az összes többi tagállamban attól kezdve kell elismerni, hogy az hatályossá válik az eljárás megindításának helye szerinti államban. Ezen elismerés, ahogyan azt az említett rendelet (65) preambulumbekezdése kimondja, a kölcsönös bizalom elvén alapul, amely megköveteli, hogy az ilyen eljárást megindító határozatot a többi tagállam bíróságainak el kell ismerniük, és nem áll jogukban az első bíróság joghatóságának felülvizsgálata (lásd analógia útján: 2006. május 2-i Eurofood IFSC ítélet, C-341/04, EU:C:2006:281, 42. pont).

36 E megfontolások összességéből az következik, hogy az a tagállami bíróság, amelyhez fizetésképtelenségi főeljárás megindítása iránti kérelmet nyújtottak be, továbbra is kizárólagos joghatósággal rendelkezik az ilyen eljárás megindítására, ha az adós e kérelem benyújtását követően, de azt megelőzően, hogy e bíróság ezen kérelmet elbírálta volna, fő érdekeltségeinek központját valamely másik tagállamba helyezi át, és hogy következésképpen, ha később valamely másik tagállam bírósága előtt ugyanezen célból nyújtanak be kérelmet, e bíróság főszabály szerint mindaddig nem állapíthatja meg joghatóságát az ilyen eljárás megindítására, amíg az előbbi bíróság nem hozott határozatot, és nem állapította meg joghatóságának hiányát.

37 Az alapügyben nem vitatott, hogy azt megelőzően, hogy az Amtsgericht Düsseldorfhoz (düsseldorfi helyi bíróság) fordultak, fizetésképtelenségi főeljárás megindítása iránti kérelmet nyújtottak be a Galapagosszal szemben a High Courthoz. Ennélfogva az Amtsgericht Düsseldorf (düsseldorfi helyi bíróság) által a joghatóságának elismerése tárgyában hozott határozata érvényességének értékelése érdekében a kérdést előterjesztő bíróságnak a jelen ítéletben kifejtett megfontolásokra tekintettel figyelembe kell vennie az e kérelemnek a High Court elé terjesztésével kiváltott joghatásokat.

38 Mindemellett figyelembe kell venni azt is, hogy a kilépési megállapodás 67. cikke (3) bekezdésének c) pontja szerint az Egyesült Királyságban, valamint a tagállamokban az Egyesült Királyságot érintő helyzetekben a fizetésképtelenségi eljárások tekintetében alkalmazni kell a 2015/848 rendeletet, feltéve, hogy a főeljárás megindítására az e megállapodás 126. cikkében előírt átmeneti időszak lejárta előtt került sor.

39 Következésképpen, ha a jelen ügyben azt kellene megállapítani, hogy ezen átmeneti időszak lejártakor, azaz 2020. december 31-én a High Court még mindig nem bírálta el a fizetésképtelenségi főeljárás megindítása iránti kérelmet, abból az következne, hogy a 2015/848 rendelet már nem követelné meg, hogy e kérelemmel összefüggésben azon tagállam bírósága, amelynek területén a Galapagos fő érdekeltségeinek központja található, tartózkodjon attól, hogy megállapítsa joghatóságát az ilyen eljárás megindítására.

40 E megfontolások összességére tekintettel a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2015/848 rendelet 3. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az a tagállami bíróság, amelyhez fizetésképtelenségi főeljárás megindítása iránti kérelmet nyújtottak be, továbbra is kizárólagos joghatósággal rendelkezik az ilyen eljárás megindítására, ha az adós e kérelem benyújtását követően, de azt megelőzően, hogy e bíróság ezen kérelmet elbírálta volna, fő érdekeltségeinek központját valamely másik tagállamba helyezi át. Következésképpen, és amennyiben e rendelet az említett kérelemre továbbra is alkalmazandó, valamely másik tagállamnak az ugyanezen célból benyújtott kérelem tárgyában később eljáró bírósága főszabály szerint mindaddig nem állapíthatja meg joghatóságát a fizetésképtelenségi főeljárás megindítására, amíg az előbbi bíróság nem hozott határozatot, és nem állapította meg joghatóságának hiányát.

### *Az első kérdésről*

41 Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy úgy kell-e értelmezni a 2015/848 rendelet 3. cikkének (1) bekezdését, hogy az adós fő érdekeltségeinek központjával összefüggésben úgy tekinthető, hogy az abban a tagállamban van, amelynek területén a központi ügyvezetése található, jóllehet ez utóbbit egy másik tagállamból helyezték át azt követően, hogy ez utóbbi tagállamban fizetésképtelenségi főeljárás megindítása iránti kérelmet nyújtottak be, és e kérelmet még nem bírálták el.

42 Márpedig a második kérdésre adott válaszból következik, hogy azon tagállami bíróságnak, amelyhez fizetésképtelenségi főeljárás megindítása iránti kérelmet nyújtottak be, ilyen körülmények között nem kell vizsgálnia, hogy az adós fő érdekeltségeinek központja e tagállamban található-e.

43 E körülmények között az első kérdést nem szükséges megválaszolni.

## A költségekről

44 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (ötödik tanács) a következőképpen határozott:

**A fizetésképtelenségi eljárásról szóló, 2015. május 20-i (EU) 2015/848 európai parlamenti és tanácsi rendelet 3. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az a tagállami bíróság, amelyhez fizetésképtelenségi főeljárás megindítása iránti kérelmet nyújtottak be, továbbra is kizárólagos joghatósággal rendelkezik az ilyen eljárás megindítására, ha az adós e kérelem benyújtását követően, de azt megelőzően, hogy e bíróság ezen kérelmet elbírálta volna, fő érdekeltségeinek központját valamely másik tagállamba helyezi át. Következésképpen, és amennyiben e rendelet az említett kérelemre továbbra is alkalmazandó, valamely másik tagállamnak az ugyanezen célból benyújtott kérelem tárgyában később eljáró bírósága főszabály szerint mindaddig nem állapíthatja meg joghatóságát a fizetésképtelenségi főeljárás megindítására, amíg az előbbi bíróság nem hozott határozatot, és nem állapította meg joghatóságának hiányát.**

Aláírások